

Välkommen till Källeberg

Källeberg eller Källartomten som den också kallats är en plats med historia. Här finns röjningsrösen som visar att området varit odlingsmark för länge sedan.

Området är skyddat

Tre olika delområden med en sammanlagd areal på ungefär 5 hektar är skyddade som fornlämning. Det är en fornlämningstyp som kallas fossil åkermark. Den här typen av fornlämningar är mycket vanliga i vår del av landet. Vad som är mindre vanligt är att vi här faktiskt vet när rösena gjordes. Dessutom finns pollenprover tagna i en närliggande våtmark och det gör att vi har ytterligare kunskap om områdets historia.

Människan har bott här i mer än 2 500 år

Innan människan började påverka området växte här lövskog. Redan under sen bronsålder, för cirka 2500 år sedan, blev området aktuellt för jordbruk. Troligen skedde en mer omfattande uppodling under järnåldern. Pollenanalyserna visar att odling skett mer eller mindre kontinuerligt fram till slutet av 1500-talet.

Många odlade områden växte efter digerdöden (andra halvan av 1300-talet). Den sista period som området odlades var antagligen på 1500-talet. När sedan säteriet bildades i mitten av 1600-talet blev det istället betesmarker här. När betesdriften upphörde blev det skog igen men nu med dominans av barrträd.

Arkeologiska undersökningar i Källeberg

Sju kol 14-provet i tre olika rösen. Resultaten visar att området bränts under följande tre tidsperioder.

770–410 f. Kr (1 prov)	bronsålder
130–420 e. Kr (2 prov)	järnålder
1430–1650 e. Kr (4 prov)	senmedeltid/1500-tal

Ett pollenprov har tagits i en liten våtmark i anslutning till röjroseområdet.

Det visar att fram till 1500-talet dominerar lövträd som ek, hassel, lind och bok. Efter det blir det mer barrträd. Växter som är vanliga på betade ängar och odlade ytor syns också i pollenproverna.

Historiska kartor och dokument

Det tidigast kända namnet på Källeberg är Källartomten, dokumenterat redan 1545. I mitten av 1600-talet blev det ett säteri här. Säteriet kallades för Källeberg. Namnet Källartomten levde också kvar ända in på 1900-talet. Säteriet omfattade flera av de närliggande gårdarna. Säteriet Källeberg fanns åtminstone mellan åren 1660 – 1906. Säteriet ägdes i nästan 100 år av den adliga familjen Drakenberg. Det finns också flera kartor bevarade från de senaste 400 åren.

Äldsta kartan är från 1646.

Så här hittar du till Källeberg

Närmaste busshållplats är Sjömarken (2,5 km)
Från parkeringsplatsen vid Skärkhultsvägen är det cirka 200 m.

vandraisjuharad.se
Svårighetsgrad/klassning

serf.se
Är det eldningsförbud?

Postadress Borås Stad, Tekniska förvaltningen, 501 80 Borås
Telefon 033-35 74 00 E-post tekniska@boras.se Webbplats boras.se

Foto Kjell Johansson
Fältekarta Kula AB, Pär Connelid
Historiska kartor: Lantmäteristyrelsens arkiv, Riksarkivet
Illustration Stefan Gustafsson/UTBLICK MEDIA
Karta Samhällsbyggnadsförvaltningen
Grafisk formgivning: Borås kommuntryckeri
Tryck: Stema Specialtryck AB, 2019

Sjuhäradsleden

Ettap 4 Källeberg

Besök en historisk plats

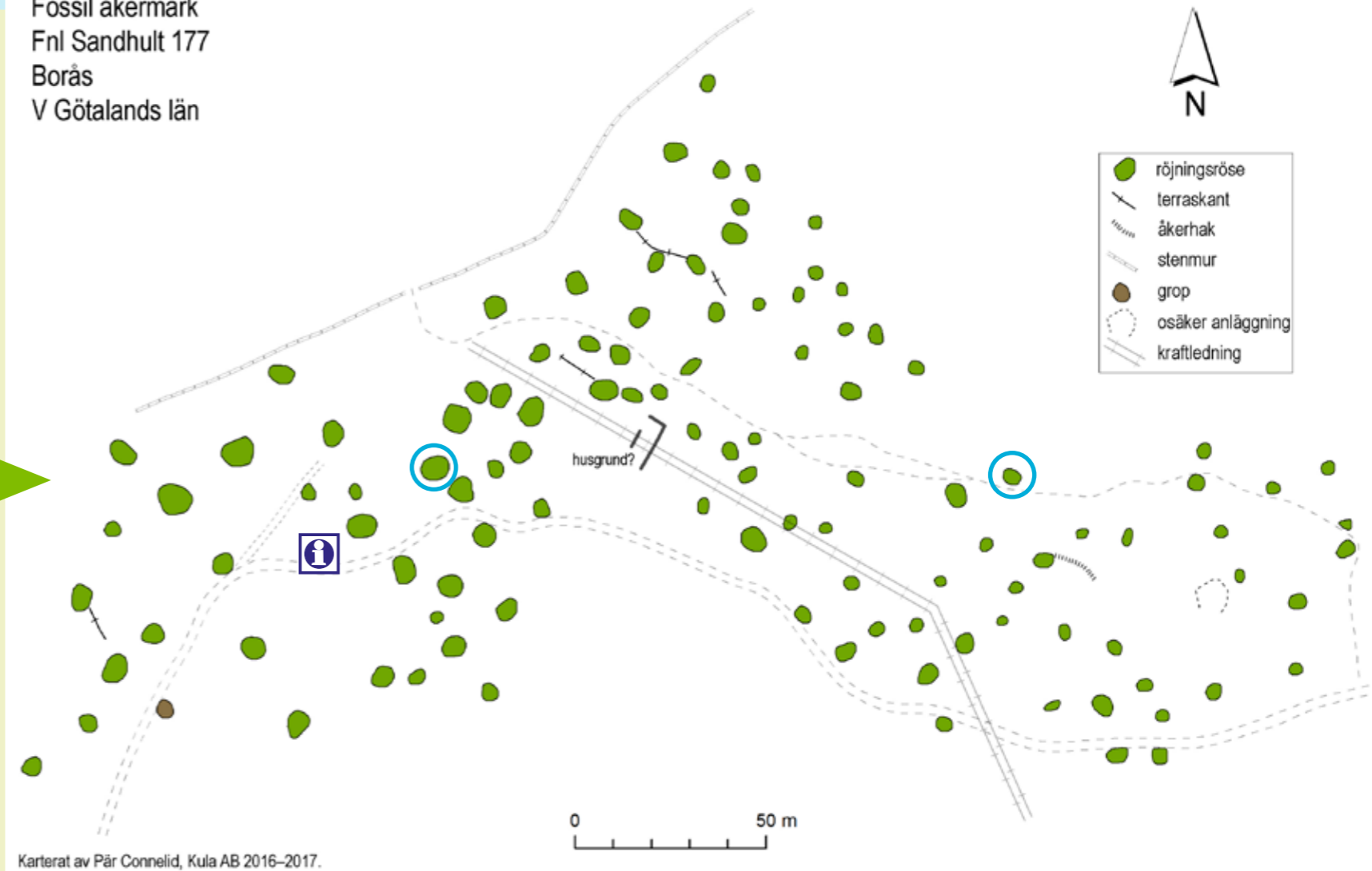
- Fossil åkermark
- Parkeringsplats
- Informationstavla
- Pollenanalys
- Rastplats
- Sjuhäradsleden
- Åldersbestämt röse

Det finns flera röjningsröseområden vid leden i Källeberg. Ett är karterat och inmätt. På kartan finns utmärkt vilka tre rösen som har åldersbestämts.

Skärkhult
Enebacken

Rösenas placering

Fossil åkermark
Fnl Sandhult 177
Borås
V Götalands län

- röjningsröse
- terraskant
- åkerhak
- stenmur
- grop
- osäker anläggning
- kraftledning

